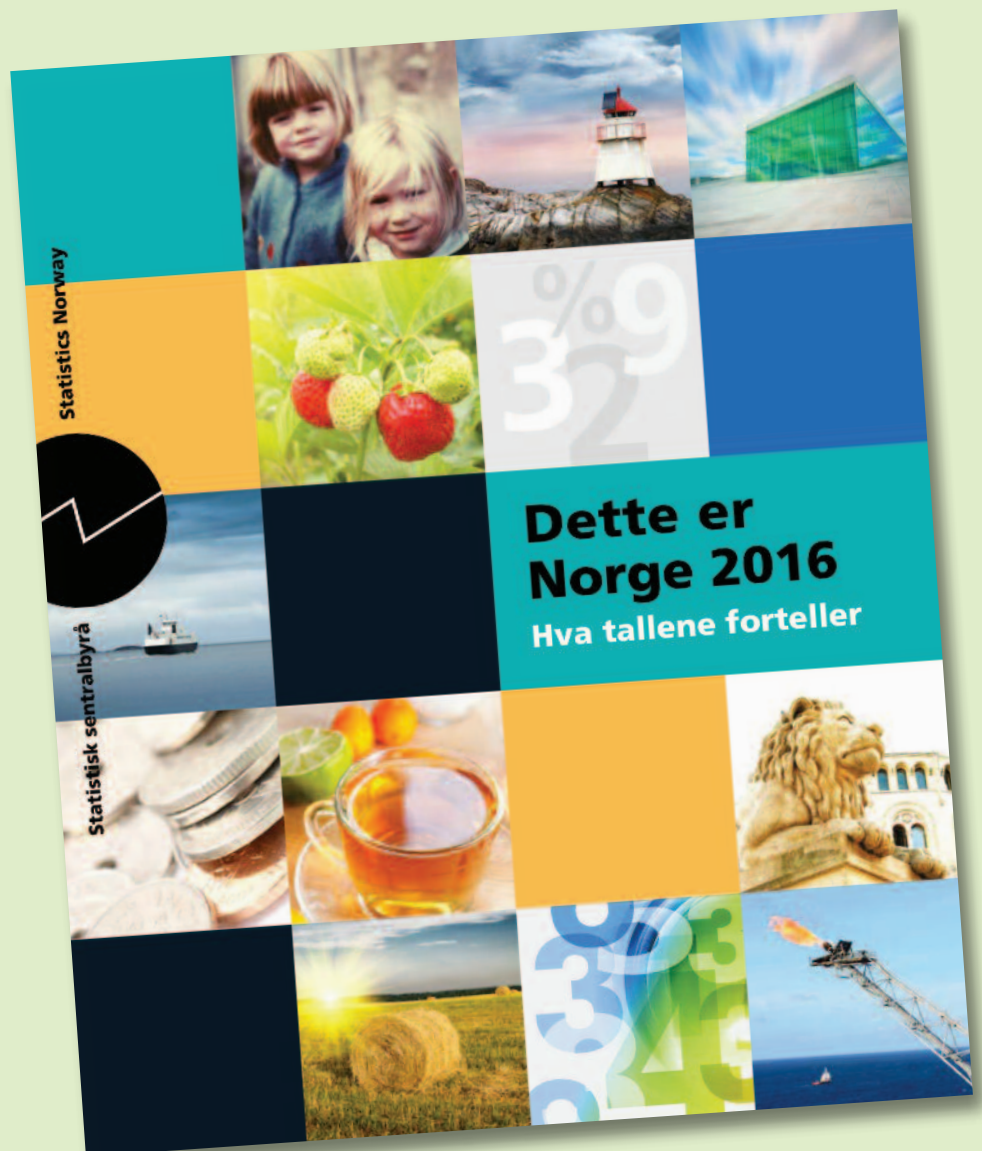

2. september 2016, 24. årgang

Helserådet

Nytt om samfunnsmedisin og folkehelsearbeid

- Komplette innholdsfortegnelse
s. 2
- Dette er Norge 2016
s. 3
- Dette er ungdommen nå til dags
s. 3
- Ber kommunene styrke skolehelsetjenesten
s. 5
- Forskere advarer mot å sette barn på allergi-diett
s. 6
- Zika-feber – gravide frarådes å reise til Miami – Dade County Florida
s. 19
- Oppdaterte tall for påvisning av zikavirus
s. 19

Helserådet

INNHold NR. 15/16

Dette er Norge 2016	3
Dette er ungdommen må til dags	3
Barnefattigdom i Norge	4
Fire av ti barn av innvandrere lever i fattigdom	4
Ungdom i Bergen spiser for lite grønnsaker og fisk	4
Derfor gir nedslitte skolebygg dårligere resultat	5
Ber kommunene styrke skolehelsetjenesten	5
Når på året du er født kan påvirke risiko for cøliaki	5
Forskere advarer mot å sette barn på allergi-diett	6
Hjemmelaget barnemat er ikke bedre enn den du kjøper i butikken	6
Årsaker til sykefravær i et livsløpsperspektiv	7
Omega-3 kan hjelpe hjertet etter infarkt	7
Sjokolade kan redusere demensrisiko	7
Overvektige klarte seg best etter tykktarmskreft	8
Høyere risiko for å dø rett etter man mister ektefellen	8
Dårlig tannhelse kan gi hjertesykdom	8
Trygt å trene hardt med demens	9
Nå er kreft den sykdommen som dreper flest menn i tolv europeiske land	9
Statens strålevern ber kommuner fjerne solarier	9
Mye dagslys sikrer søvnen for nettsurfere	10
Gravide som trener, kan slippe diabetes	10
Derfor bør du sole deg når du slutter med p-piller	10
-Kommunene er ikke forberedt på velferdsteknologi	11
Forskere frykter mer enn miltbrann i Russland	11
Flere dør av hepatitt C enn av HIV	11
Gratis HPV-vaksine til unge kvinner rulles ut	12
Kan herpes være bra for helsa?	12
Siste tilvekstliste fra biblioteket i Helsetilsynet	12
9th European Public Health Conference	16

NYTT FRA WWW.FHI.NO, FOLKEHELSEINSTITUTTET

Zikafeber – gravide frarådes å reise til Miami – Dade County Florida	19
Oppdaterte tall for påvisning av zikavirus	19
Infanrix – Polio + Hib vaksine tilgjengelig igjen	19
Oppfriskningsvaksine mot difteri, stivkrampe, kikhoste og polio er nå tilgjengelig for alle	19
Massevaksinasjon mot gulfeber i Angola og Den demokratiske republikken Kongo	20
Økt forekomst av enterovirusinfeksjoner med alvorlige nevrologiske symptomer i flere europeiske land	20
Tiltak mot villet egenskade kan ha effekt	20
Best erfaringer med personalet	20
En av tre akuttinnlagte var påvirket av rusmidler	20
Hiv infeksjon bidrar ikke til utvikling av antibiotikaresistente tuberkulosebakterier	21
Dyresykdommen CWD skal kartlegges	21
Store forskjeller i overlevelse mellom sykehusene	21
Positiv effekt av intravenøs trombolyse gitt 3 til 4,5 timer etter slag	21
Riktig madrass kan redusere trykksår	22

Helserådet

Nytt fra Helsebiblioteket, emnebibliotek samfunnsmedisin og folkehelse

Postboks 7004 St. Olavs plass, 0130 Oslo.

Utgiver: Helsebiblioteket, Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.

<http://www.helsebiblioteket.no/samfunnsmedisin-og-folkehelse>

ISSN 0806 - 7457

Redaktør: Anders Smith, spes. i samfunnsmedisin, M. Sc. E-post: Anders.Smith@fhi.no. Tlf. 92 89 56 16.

Web-redaktør: Katrine Rutgerson. E-post: Katrine.Rutgerson@fhi.no

Layout: ASAP Media

Distribusjon: som vedlegg til e-post til registrerte abonnenter. Sendes også ut gjennom allmennlegelisten *eyr* og egen distribusjonsliste i Helsedirektoratet.

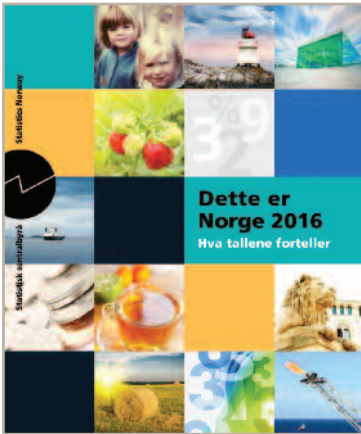
Forsiden: Dette er Norge 2016! Se artikkel side 3.

Dette er Norge 2016

Hva tallene forteller

Publisert: 9. august 2016, Oppdatert: 12. august 2016

Har flere kvinner enn menn høyere utdanning? Hvilken del av befolkningen er oftest på internett? Og hva bruker vi pengene våre på? Dette er noe av det du får svar på i den nyeste utgaven av «Dette er Norge».

Statistikk og informasjon om det norske samfunnet omgir oss på alle kanter. Men hva tallene forteller er ikke alltid like klart. Tallene må sammenliknes, og forskjeller, sammenhenger og tendenser må beskrives og tolkes.

Siden 2003 har Statistisk sentralbyrå (SSB) gitt ut statistikk i kortform. «Dette er Norge» presenterer tall fra en rekke områder og prøver å gi et overblikk over det norske samfunnet og utviklingen de siste årene.

«Dette er Norge» er delt inn i 21 kapitler som til sammen dekker store deler av det norske samfunnet. Publikasjonen består av tekst, tabeller og figurer og skal være lett å lese og forstå.

«Dette er Norge» er gratis.

[Alle utgaver av denne publikasjonen](#)

Åpne og les publikasjonen i PDF (12.1 MB)

[Bestill papirutgave](#)

Innhold

- Sammendrag
- [Om publikasjonen](#)

Dette er ungdommen nå til dags *(forskning.no 17.8.2016)*

De bruker mer tid på lekser, drikker mindre og har tettere forhold til foreldrene enn for seks år siden. Dagens tenåringsforeldre har i grunnen lite å bekymre seg over.

Nina Eriksen, kommunikasjonsrådgiver, NOVA. En artikkel fra [Høgskolen i Oslo og Akershus](#)

Ifølge årets ferske Ungdata-rapport er hovedbildet at dagens ungdom har det bra og lever svært aktive liv. Det store flertallet har gode venner å være sammen med, engasjerte foreldre og en skole og et lokalmiljø som de både trives og føler seg trygge i.

Dette er viktige betingelser for livskvalitet, god helse og veien til et godt liv.

Forskerne bak Ungdata-studien har fulgt utviklingen i norske ungdommers levekår og livssituasjon fra 2010 og fram til sommeren 2016. – Selv om dette ikke er et spesielt langt tidsrom, ser vi likevel noen interessante utviklingstrekk, forteller leder for Ungdatasenteret Anders Bakken.

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt andre artikler med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/2016/08/ungdommen-n%C3%A5-til-dags>.

Referansekode i 'Helserådet': UNG 2016 – 19. Stikkord: Ungdom.

Barnefattigdom i Norge

Se mer ved å gå inn på barnefattigdom.no

Tall og statistikk på barnefattigdom i Norge. Indikatorsettet er utviklet av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Referansekode i 'Helserådet': UNG 2016 – 20. Stikkord: Barnefattigdom.

Fire av ti barn av innvandrere lever i fattigdom (forskning.no 11.8.2016)

En ny rapport viser at 36 prosent av innvandrere lever i fattigdom i Norge i dag, mot 5 prosent av barn av norske foreldre. **NTB**

– Generelt kan vi si at mange barn av innvandrere lever i husholdninger med lav yrkestilknytning, og mange lever på sosiale stønader. Og de foreldrene som har jobb, har ofte lav inntekt, sier SSB-forsker Elisabeth Omholt til [Dagsavisen](#).

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt en del artikler med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/innvandring/2016/08/fire-av-ti-barn-av-innvandrere-lever-i-fattigdom>.

Referansekode i 'Helserådet': UNG 2016 – 18. Stikkord: Fattigdom. Innvandrere.

Ungdom i Bergen spiser for lite grønnsaker og fisk (forskning.no 22.8.2016)

Ni av ti niendeklassinger spiser mindre enn den anbefalte mengden frukt og grønt, viser en fersk undersøkelse blant ungdom i Bergen. En av fire spiser fisk sjeldnere enn én gang i måneden.

Anders Jakobsen, kommunikasjonsrådgiver, NIFES

I forbindelse med et stort spiseforsøk blant niendeklassinger ved åtte ungdomsskoler i Bergen i fjor, ble deltakerne bedt om å fylle ut et kostholdskjema om matvanene sine.

Tenåringene svarte på hvor ofte de spiser ulike matvarer, og resultatene er nå publisert i det vitenskapelige tidsskriftet *Nutrients*.

– Vi har utviklet en metode for å se hvor mange av Helsedirektoratets kostråd elevene etterlever, basert på det de har rapportert i dette kostholdskjemaet, sier stipendiat ved NIFES, Katina Handeland.

– I tillegg kan vi se hvilke råd elevene følger mest og hvilke de følger minst. På denne måten får man et inntrykk av kostholdsmønsteret til en person, og ikke bare inntaket av én og én matvare eller næringsstoff, sier hun.

Lite fisk, men mye sukker

Rådet om «fem om dagen», altså at man bør spise fem porsjoner frukt og grønt hver dag, var vanskeligst for niendeklassingene å følge.

– 90 prosent av de 470 elevene som var med i studien, spiser for lite frukt og grønt. Grønnsaker later til å være det største hinderet, forteller Handeland.

Ellers var det bare 17 prosent som sa at de fulgte rådet om å begrense inntaket av tilsatt sukker.

– Det betyr at 83 prosent av ungdommene rapporterte et for høyt inntak av godteri og brus, sier NIFES-forskeren.

Et tredje kostråd som viser seg vanskelig å følge, er å spise fisk to til tre ganger i uken. Kun 39 prosent av elevene fulgte rådet om to-tre porsjoner fisk til middag i uken.

– I tillegg var det hele 26 prosent som rapporterte at de spiste fisk til middag sjeldnere enn én gang i måneden. Det synes jeg er oppsiktsvekkende lite, sier Handeland.

Se hele denne artikkelen samt andre artikler fra forskning.no med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/forebyggende-helse-mat-barn-og-ungdom/2016/08/bergensungdommer-spiser-lite-gronnsaker-og-fisk>

Referansekode i 'Helserådet': ERN 2016 – 60. Stikkord: Fisk. Måltider. Ungdom. Bergen.

Derfor gir nedslitte skolebygg dårligere resultat (forskning.no 11.8.2016)

Sammenhengen mellom stygge bygg og dårlige prøver er nesten like åpenbar som du tror.

Eivind Nicolai Lauritsen, journalist

Barn som går på nedslitte skoler, sliter mer med fravær og gjør det dårligere på prøver, enn de som får lov til å lære i godt vedlikeholdte skoler.

– Skolebygninger som er i god stand kan være et signal om at noen bryr seg og gi et positivt sosialt klima, som igjen kan oppfordre til bedre oppmøte, sier Lorraine Maxwell, førsteamanuensis ved Cornell University, i en pressemelding.

Hun har sett på statistikk fra 236 skoler i New York, og mener å ha funnet ut hvordan lekke toaletter og ødelagte pulter kan føre til høyere fravær og dårligere prøveresultater.

- Les også: **Slik får vi en god skole, mener skoleforskeren**

Se hele denne artikkelen samt en del relatert materiale fra forskning.no ved å gå inn på <http://forskning.no/2016/08/derfor-gir-nedslitte-skolebygg-darligere-resultat>.

Referansekode i 'Helserådet': SKO 2016 – 1. Stikkord: Skolebygg. Inneklima. Trivsel. Vedlikehold.

Fra digital nyhetsavis Kommunal Rapport 18.8.2016:

Ber kommunene styrke skolehelsetjenesten

HELSE. Helseminister Bent Høie (H) vil belønne kommuner som ansetter flere i skolehelsetjenesten, og lokker med 50 millioner kroner.

Bent Høie (H) har lyst ut nye, øremerkete midler til helsesøstertjenesten.

NTB

Det kunngjorde han under en debatt mot mobbing i Arendal onsdag 17. august.

– Jeg har sørget for en ny utlysning av 50 millioner øremerkete kroner for å styrke helsesøstertjenesten, sier Høie.

Pengene stammer fra en pott på 100 millioner kroner som Stortinget har vedtatt for å få kommunene til å styrke skolehelsetjenesten og helsestasjonene. Potten er imidlertid ikke brukt opp.

– Vi sørger nå for at midlene lyses ut på nytt, og endrer kriteriene slik at flere kommuner faktisk bruker pengene på flere helsesøstre, samtidig som vi belønner de kommunene som har satset. Så min oppfordring til kommunene er: Søk! sier Høie til NTB.

Aps helsepolitiske talsmann Torgeir Michaelsen er ikke imponert over denne «styrkingen» av skolehelsetjenesten.

– Disse pengene har Høie solgt før, og de 50 millionene burde allerede vært på vei ut i kommunene, sier han i en pressemelding.

Bare 1,4 prosent av landets skoler har helsesøster til stede hver dag. Størst er mangelen ved landets barneskoler, viser en undersøkelse utført av Landsgruppen av helsesøstre i Norsk Sykepleierforbund (NSF) som ble offentliggjort tidligere denne måneden.

I denne artikkelen fra NTB understrekes det også at antall helsesøstre i barneskolene må økes med 125 prosent for å nå Helsedirektoratets anbefaling.

Referansekode i 'Helserådet': SKO 2016 – 2. Stikkord: Skolehelsetjenesten.

Når på året du er født kan påvirke risiko for cøliaki (forskning.no 18.8.2016)

Svenske barn som ble født på våren, hadde høyere risiko for å få glutenallergi før de var to år gamle. I tillegg økte risikoen jo lenger sør i Sverige barna bodde.

Thea Myklebust, journalistpraktikant.

Gluten er et hett tema for tiden. Hvorvidt friske personer bør unngå glutenproteiner er omstridt, men personer med cøliaki, også kalt glutenallergi, må unngå gluten livet ut.

Glutenproteiner finnes i kornsorster som hvete, bygg og rug. Proteinene finnes derfor i mange kjente matvarer som brød, boller, pasta og mange ferdigretter, og cøliakere må sette seg godt inn i hva de kan spise og ikke.

Til tross for mye forskning på cøliaki vet ikke forskerne hvorfor noen utvikler sykdommen og andre ikke. Det eneste man vet sikkert er at de som utvikler sykdommen har noen bestemte gener, men at disse genene alene ikke er nok til å skape allergien.

Forskere tror derfor at ytre påvirkning også spiller inn. Miljøfaktorer og virusinfeksjoner er noen av de heteste kandidatene.

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt andre artikler med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/allergi/2016/08/nar-p%C3%A5-aret-du-er-foedt-kan-oeke-risiko-for-coliaki-glutenallergi>.

Referansekode i 'Helserådet': SYK 2016 – 8. Stikkord: Cøliaki. Fødselstidspunkt.

Forskere advarer mot å sette barn på allergi-diett

(forskning.no 15.8.2016)

En forskningsgruppe ved Oslo universitetssykehus er bekymret over at stadig flere foreldre setter barn på allergi-dietter uten at det er nødvendig. **NTB**

Professor og overlege ved Oslo universitetssykehus Karin Lødrup Carlsen advarer om at grunnløse allergi-dietter kan få helsemessige konsekvenser, skriver Aftenposten.

– Barn bør ikke ha kostholdsrestriksjoner dersom det ikke er helt påkrevet etter grundig utredning, sier overlegen.

Carlsen leder gruppa Oraacle ved Oslo universitetssykehus, som forsker på astma, allergi og lungesykdommer hos barn og unge. De arbeider ut ifra en hypotese om at et variert kosthold kan bidra til å unngå matallergier. Forskeren påpeker også at det i tillegg til fysiske plager kan oppstå psykososiale problemer som følge av dietter.

Se hele denne artikkelen samt noen andre artikler fra forskning.no med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/allergi/2016/08/forskere-advarer-mot-sette-barn-pa-allergi-diett>.

Referansekode i 'Helserådet': ERN 2016 – 61. Allergi-diett. Barn.

Hjemmelaget barnemat er ikke bedre enn den du kjøper i butikken

(forskning.no 14.8.2016)

En britisk studie viser at ferdigmat på glass er bedre på kalori- og fettinnhold enn hjemmelaget mat. Men norsk ernæringsforsker anbefaler likevel hjemmelaget barnemat.

Marte Dæhlen, journalist

Mateksperter og sunnheitsbloggere går ut i skjønn forening om at hjemmelaget mat er det aller beste for oss selv og barna våre. Og det er jo spesielt viktig at det nye barnet kun får det beste av det beste. For alt som er hjemmelaget er vel best?

En rapport fra i fjor viser blant annet at **vi er blitt en nasjon av moralske matsnobber**.

Nå ser det ut til at dette med hjemmelaget mat ikke helt stemmer, i hvert fall ikke når det gjelder babytmat.

Forskere fra Storbritannia har funnet ut at ferdigmat til spedbarn, eller barnemat på glass, inneholder mer passelig mengde kalorier og har flere og mer varierte grønnsaker i hvert måltid i forhold til hjemmelaget barnemat.

Den hjemmelagede maten derimot, har mer enn det som er anbefalt av fett og kalorier for småbarn.

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt en del relaterte artikler ved å gå inn på <http://forskning.no/2016/07/barnemat-i-butikken-er-bedre-en-hjemmelaget>.

Referansekode i 'Helserådet': ERN 2016 – 58. Stikkord: Barnemat. Hjemmelaget mat.

Doktorgrad ved STAMI: Årsaker til sykefravær i et livsløpsperspektiv

Mange risikofaktorer for sykefravær – som dårlig helse, lav utdanning, dårlige arbeidsvilkår – skriver seg tilbake til tidligere forhold i livsløpet. På tross av dette har undersøkelser ofte hatt mangelfull informasjon om helsemessige og sosiale betingelser tidligere i livet. I sin avhandling bruker Karina Corbett informasjon fra nasjonale registre og helseundersøkelser til å vurdere hvorvidt fysisk kondisjon, sosial posisjon, og sykefravær blant familiemedlemmer øker risikoen for eget sykefravær. Prøveforelesning og disputas er torsdag 1. september. [Les mer](#)

Referansekode i 'Helserådet': ARB 2016 – 19. Stikkord: Sykefravær.

Omega-3 kan hjelpe hjertet etter infarkt *(forskning.no 9.8.2016)*

Høye doser med omega-3 fra fiskeolje kan bidra til at hjertet blir friskere etter et infarkt.

Thea Myklebust, journalistpraktikant

Forskning på omega-3 og hjertesykdom har vært i vinden de siste tiårene. Hjerte- og karsykdommer troner på toppen av sykdommer vi dør hyppigst av, både i Norge og resten av verden. Akutt hjerteinfarkt rammer flere tusen nordmenn hvert eneste år.

Men til tross for mye forskning, er det ennå ikke fastslått hvorvidt omega-3-fettsyrer faktisk **reduserer risiko for hjertesykdom**. Amerikanske forskere har nå funnet ut at de gylne fetttsyrene kan redusere risiko for funksjonsnedsettelse av hjertet etter infarkt.

Se hele denne artikkelen samt tre andre artikler med relatert innhold fra forskning.no ved å gå inn på <http://forskning.no/hjertet/2016/08/omega-3-kan-virke-helbredende-pa-hjertet-etter-hjerteinfarkt>.

Referansekode i 'Helserådet': SYK 2016 – 9. Stikkord: Omega-3. Hjerteinfarkt.

Sjokolade kan redusere demensrisiko *(forskning.no 8.8.2016)*

Eldre som spiser sjokolade, reduserer risikoen for alzheimer og annen kognitiv svikt betydelig, viser ny forskning. **NTB**

Det er konklusjonen fra portugisiske forskere som presenterer sine funn i *Journal of Alzheimers Disease* i sommer. At kakaoprodukter er gunstig for hjernen er kjent, men det har ikke tidligere vært påvist en så klar helsefordel over lang tid.

– Det er en betydelig reduksjon i risiko, sier overlege dr.med. Håvard Bentsen ved Senter for Psykofarmakologi på Diakonhjemmet Sykehus i Oslo til NTB.

Han er spesialist i psykiatri og klinisk farmakologi og forsker på hvordan kosthold påvirker hjernen.

I undersøkelsen fra Portugal er det ikke skilt mellom mørk og lys sjokolade eller tatt hensyn til sukker- eller melkeinnhold i sjokoladen.

– Det styrker egentlig funnene. Hadde de skilt mellom sjokoladetyperne, tror jeg de hadde sett en enda større risikoreduksjon for dem som bare spiste mørk sjokolade, sier Bentsen.

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt noen andre artikler med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/2016/08/sjokolade-kan-reducere-demensrisiko>.

Referansekode i 'Helserådet': ERN 2016 – 59. Stikkord: Sjokolade. Demens.

Overvektige klarte seg best etter tykktarmskreft *(forskning.no 22.8.2016)*

Kanskje det kan lønne seg å ha noen kilo ekstra på kroppen hvis du blir rammet av kreft i tykktarmen.
Thea Myklebust, journalistpraktikant.

Thea Myklebust, journalistpraktikant.

Flere studier har vist at overvektige har større sjanse for å overleve flere kroniske sykdommer. Men overvekt og fedme er også en risikofaktor for å utvikle disse sykdommene. Dette fenomenet er kjent som fedmeparadokset.

- Les også: **Fet og utenfor sykdomsfare**

Norske forskere fant i 2014 ut at **kvinner med hjerte- og karsykdom hadde mindre sjanse for å dø av hjertesykdommen dersom de var overvektige**.

Nå har forskere undersøkt hvordan overvekt og fedme påvirker prognosen hos pasienter med tykktarmskreft. De fant ut at de overvektige klarte seg best.

Men ifølge professor Jøran Hjelmæsæth er det fortsatt vanskelig å trekke noen konklusjoner om fedmeparadokset.

Se hele denne artikkelen samt noen andre artikler fra forskning.no med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/2016/08/overvektige-klarte-seg-best-etter-tykktarmskreft>.

Referansekode i 'Helserådet': SYK 2016 – 10. Stikkord: Overvekt. Tykktarmskreft. Ca. coli.

Høyere risiko for å dø rett etter man mister ektefellen

(forskning.no 11.8.2016)

Det er større sannsynlighet for dødsfall blant enker og enkemenn den første uka etter at de mistet ektefellen, sammenlignet med nordmenn på samme alder som ikke har mistet partneren, ifølge forskere. **NTB**

Førsteamanuensene Elinor Ytterstad ved institutt for matematikk og statistikk og Tormod Brenn ved institutt for samfunnsmedisin ved Universitetet i Tromsø (UiT) har studert dødeligheten blant 500 000 personer i etterkant av at de mistet ektefellen.

Blant menn er det 69 prosent høyere risiko for å dø de første sju dagene etter at de har blitt enkemenn, sammenlignet med andre gifte menn som ikke har mistet livsledsageren, skriver **Dagbladet**. For kvinner er det tilsvarende tallet 76 prosent.

Mest utsatt er menn mellom 60 og 64 år, og det er ytre årsaker som ulykker og selvmord som er den største dødsårsaken den første uka, fulgt av hjerte- og karsykdommer. Også kreft er en av de vanligste årsakene.

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt en del artikler med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/helse-samliv/2016/08/hoyere-dodelighet-etter-tap-av-ektefelle>.

Referansekode i 'Helserådet': HST 2016 – 33. Stikkord: Levealder. Ektefelles dødsfall.

Dårlig tannhelse kan gi hjertesykdom *(forskning.no 11.8.2016)*

Ubehandlet tannsykdom kan øke risikoen for hjertesykdom, ifølge finsk studie.

Thea Myklebust, journalistpraktikant.

Tannhelse har vært i vinden den siste uken, etter at nyhetsbyrået AP hevdet at det finnes **svært lite forskning som viser at tanntråd har betydning for utvikling av hull og tannkjøtt sykdommer**. Du bør likevel ikke slutte med tannpussen eller de jevnlige visittene til tannlegen av den grunn.

I en ny studie publisert i tidsskriftet Journal of Dental Research, fant nemlig finske forskere en sammenheng mellom infeksjoner i tannens rotspiss og forekomst av koronar hjertesykdom.

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt andre artikler med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/tenner/2016/08/darlig-tannhelse-kan-gi-hjertesykdom>.

Referansekode i 'Helserådet': SYK 2016 – 7. Stikkord: Tannhygiene. Hjertesykdom.

Trygt å trene hardt med demens (forskning.no 12.8.2016)

Det kan også redusere risikoen for fall, tror forsker.

Petter Hveem, informasjonsrådgiver. En artikkel fra [Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse](#).

Det er ingenting i veien for at personer som har demens, kan gjennomføre intensiv styrke- og balansetrening med på norske sykehjem. God effekt har det også.

– De får bedre balanse og muskelstyrke gjennom treningen, sier Elisabeth Wiken Telenius ved Aldring og helse.

– Det er derfor rimelig å anta at risikoen for fall blir redusert. I tillegg ser vi at treningen kan påvirke atferdssymptomer som er vanlig blant dem med demens, sier hun.

Adferdssymptomer hos personer med demens kan være apati, uro og utagerende atferd.

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt en del relaterte artikler ved å gå inn på <http://forskning.no/aldring-alzheimer-trening/2016/08/trygt-trene-hardt-med-demens>.

Referansekode i 'Helserådet': FYS 2016 – 20. Stikkord: Trening. Demens.

Nå er kreft den sykdommen som dreper flest menn i tolv europeiske land (forskning.no 23.8.2016)

Men hjerte- og karsykdommer truer fortsatt folkehelsen i Europa.

Thea Myklebust, journalistpraktikant

Smittsomme sykdommer som tuberkulose, difteri og byllepest var lenge det som tok livet av flest mennesker i Europa og i resten av verden.

Men i kjølvannet av den industrielle revolusjon skjedde et skifte i Europa, og ikke-smittsomme sykdommer, også kalt kroniske sykdommer, vokste frem. I dag har disse sykdommene for lengst overtatt den uhyggelige lederposisjonen som den gruppen sykdommer som tar flest liv i både i Europa og i resten av verden, og hjerte- og karsykdommer har lenge tronet på toppen.

- Les også: [Dette døde vi av før og nå](#)

En ny kartlegging av hjerte- og karsykdommer i Europa viser at disse er på vei ned i flere europeiske land, deriblant Norge. Dette etterlater kreftsykdommer som den største dødsårsaken blant menn i tolv europeiske land.

Se hele denne artikkelen samt andre artikler fra forskning.no med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/2016/08/kreft-ny-ledende-dodsarsak-blant-menn-i-tolv-europeiske-land>.

Referansekode i 'Helserådet': HST 2016 – 34. Stikkord: Kreft. Dødsårsaker.

Dagsavisen Kommunal Rapport 22.8.2016:

Statens strålevern ber kommuner fjerne solarier

HELSE. Statens strålevern ber alle landets kommuner om å fjerne solarier fra kommunale bygg og viser til at overdreven soling i solarium kan gi hudkreft.

NTB (©NTB)

Kreftforeningen har tidligere i sommer reagert på at Stavanger kommune tilbyr sine innbyggere solarium i den kommunale svømmehallen, skriver [Stavanger Aftenblad](#).

I disse dager sender Statens strålevern ut brev til alle landets kommuner.

'Helserådet' har dessverre ikke tillatelse til å gjengi hele denne artikkelen fra Kommunal Rapport.

Referansekode i 'Helserådet': MHV 2016 – 35. Stikkord: Solarier. Kreftfare.

Mye dagslys sikrer søvnen for nettsurfere *(forskning.no 12.8.2016)*

Bruk av nettbrett og smarttelefon om kvelden forstyrrer likevel ikke alltid søvnen. Trikket er å få nok lys tidligere på dagen.

Anne Lise Stranden, journalist.

Mye skjermbruk om kvelden kan føre til at vi sover for lite. Mange tidligere studier har konkludert med det.

Men nå viser en fersk, svensk studie fra Universitetet i Uppsala at du kan like sove godt om natten, selv om du glaner mye på nettbrett om kvelden. Bare du får nok dagslys eller annet lys først.

Studien er publisert i tidsskriftet Sleep Medicine.

Se hele denne artikkelen samt en del relatert materiale fra forskning.no ved å gå inn på <http://forskning.no/2016/08/mye-dagslys-sikrer-sovnen-nettsurfere>.

Referansekode i 'Helserådet': PER 2016 – 11. Stikkord: Søvn. Søvnforstyrrelse. Nettbruk.

Gravide som trener, kan slippe diabetes *(forskning.no 10.8.2016)*

Trening i svangerskapet forebygger svangerskapsdiabetes hos gravide med fedme. Det er ikke mye som skal til.

Kari Williamson, kommunikasjonsmedarbeider. En artikkel fra NTNU.

Trening alene kan redusere antallet gravide med fedme som utvikler svangerskapsdiabetes, ifølge ny studie. Kvinnene i treningsgruppa hadde også lavere blodtrykk enn kontrollgruppa mot slutten av svangerskapet.

Antallet kvinner i fruktbar alder som har fedme, øker. Fedme øker risikoen for en rekke svangerskapskomplikasjoner, og de vanligste av disse er svangerskapsdiabetes, høyt blodtrykk, høy vektøkning og svangerskapsforgiftning.

Disse kvinnene har også økt risiko for å måtte ta keisersnitt og for å føde store barn. Slike komplikasjoner kan påvirke helsa til mor og barn, ikke bare under svangerskapet, men også senere i livet.

Se hele denne artikkelen samt en del relaterte artikler fra forskning.no ved å gå inn på <http://forskning.no/svangerskap-diabetes-trening/2016/08/gravide-som-trener-kan-slippe-diabetes>.

Referansekode i 'Helserådet': SEX 2016 – 14. Stikkord: Diabetes. Graviditet. Fysisk aktivitet.

Derfor bør du sole deg når du slutter med p-piller

(forskning.no 15.8.2016)

Forskere frykter at kvinner kan få vitamin D-mangel mens de prøver å bli gravide.

Anne Lise Stranden, journalist.

Kvinner som bruker p-piller, har høyere nivåer av vitamin D i blodet enn andre kvinner. Det samme gjelder kvinner som bruker andre prevensjonsmidler som inneholder østrogen, ifølge en amerikansk studie.

– Våre funn tyder på at kvinner kan risikere å utvikle vitamin D-mangel når de prøver å bli gravide, sier forsker og doktor i medisin Quaker E. Harmon, i en pressemelding.

Han mener at kvinner som slutter eller planlegger å slutte med prevensjon, bør forsikre seg om at vitamin D-nivåene er tilstrekkelige mens de prøver å bli gravide og mens de er gravide.

Studien er publisert i tidsskriftet Journal of Clinical Endocrinology & Metabolism.

Se hele denne artikkelen samt andre artikler fra forskning.no med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/helse-forebyggende-helse-mat-og-helse-vitaminer/2016/08/derfor-bor-du-sole-deg-nar-du-slutter-med-p>.

Referansekode i 'Helserådet': SEX 2016 – 15. Stikkord: Soling.

– Kommunene er ikke forberedt på velferdsteknologi

(forskning.no 18.8.2016)

Mange eldre er klare for å bruke ny teknologi til rehabilitering hjemme. Det er kommunene og helsepersonellet som bremser.

Idun Haugan, journalist i Gemini.no. En artikkel fra NTNU.

Andelen eldre øker raskt, levealderen øker og stadig flere kommer til å trenge hjelp og helsetjenester hjemme. Blant annet til opptrening etter fall – eller forebyggende trening for å holde balansen og for å få bedre styrke til å greie ulike oppgaver på egenhånd.

«Stå med føtene saman, sving med armene – og køyr!». De som har levd noen år, vil huske TV-programmet «Trim for eldre». Mange godt voksne omkring i det ganske land sto i stuene sine og fulgte instruksjonene på TV-skjermen, akkompagnert av pianospill. Balansetrening og styrketrening, gjennomført på hjemmebane.

I dag bruker en del land videokommunikasjon i hverdagsrehabilitering. Det kan kalles et slags moderne «Trim for eldre», men som også tilpasser seg dine behov.

En studie av hverdagsrehabilitering som gjennomføres via videokommunikasjon, viser at eldre er relativt positive til slike tiltak. Utfordringen er å få kommuner og helsepersonell til å ta teknologien i bruk.

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt andre artikler med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/helsetjenester-teknologi/2016/08/kommunene-er-uforberedt-p%C3%A5-velferdsteknologi> .

Referansekode i 'Helserådet': HTJ 2016 – 28. Stikkord: Velferdsteknologi. Rehabilitering.

Forskere frykter mer enn miltbrann i Russland (forskning.no 11.8.2016)

Utbruddet av miltbrann i Sibir blir ikke den eneste konsekvensen av at permafrosten smelter i Russland, mener forskere. **NTB**

Sykdommer som går helt tilbake til istiden kan slippe løs når det øverste islaget smelter i de arktiske områdene nord i landet.

– Klimaforandringer vil bringe mange overraskelser. Jeg vil ikke skremme noen, men vi burde være klare, sier Viktor Malejev i det russiske forskningssenteret for epidemiologi.

En 12 år gammel gutt har dødd etter å ha blitt smittet av det plutselige utbruddet av miltbrann, og over 90 personer er smittet. Forskere har oppdaget nye «kjempavirus» i mammuter, og mener kopper kan være begravd i isen.

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt artikler med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/bakterier/2016/08/forskere-frykter-mer-enn-miltbrann-i-russland> .

Referansekode i 'Helserådet': TSS 2016 – 118. Stikkord: Miltbrann. Permafrost. Kopper.

Flere dør av hepatitt C enn av HIV (forskning.no 11.8.2016)

– Hepatitt C er mye mer smittsomt enn HIV, så nå må vi få gjort noe med den gule, lille jævelen, sier UiT-professor Ørjan Olsvik.

Elisabeth Øvreberg, journalist. En artikkel fra UiT Norges arktiske universitet.

Ferske tall viser nemlig at det nå dør flere av hepatitt C enn av HIV.

Ørjan Olsvik, professor ved UiT Norges arktiske universitet, mener sykdommen har sneket seg inn på den vestlige verden og at det har blitt gjort alt for lite for å forebygge og stanse denne stille epidemien.

Professor Tore Gutteberg ved UiT og Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) er enig. Han forteller at det finnes en helt utmerket medisin for pasienter med hepatitt C, men at pillen koster nesten 1000 dollar per stykk.

– Når behandlingen er på 12 uker, så har vi ikke budsjett til å gi denne behandlingen til alle, sier han.

– Det er derfor kun de som har diagnostisert skader på lever som får behandling.

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt noen artikler med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/helsetjenester-sykdommer-aids/2016/08/flere-dor-av-hepatitt-c-enn-av-hiv> .

Referansekode i 'Helserådet': TSS 2016 – 119. Stikkord: Hepatitt C. Hiv.

Gratis HPV-vaksiner til unge kvinner rulles ut (forskning.no 17.8.2016)

I høst får unge kvinner mellom 20 og 25 år tilbud om gratis HPV-vaksine.

Anne Lise Stranden, journalist

Alle kvinner født 1991 og senere får i høst tilbud om gratis vaksine mot humant papillomavirus.

Tilbudet gjelder kvinner som fyller 20–25 år i løpet av 2016. Stortinget vedtok i fjor høst at også disse årskullene med kvinner skulle få HPV-vaksinen dekket gratis.

Men det er først nå i august at kommunene har fått klarsignal til å bestille HPV-vaksiner til sine unge kvinnelige innbyggere, melder Folkehelseinstituttet (FHI), se <https://www.fhi.no/sv/vaksine/hpv/hpv-og-hpv-vaksine/hpv-vaksine-til-unge-kvinner-fodt-1991-og-senere>

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt noen artikler med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/2016/08/gratis-hpv-vaksiner-til-unge-kvinner-rulles-ut>.

Referansekode i 'Helserådet': TSS 2016 – 122. Stikkord: HPV-vaksine.

Kan herpes være bra for helsa? (forskning.no 21.8.2016)

Mus som er infisert med herpesvirus, tåler pestbakterier bedre. Virus kan ha positive helseeffekter som til nå har vært oversett.

Elina Melteig, kommunikasjonsrådgiver. En artikkel fra [Universitetet i Oslo](#).

De fleste har opplevd en runde influensa eller vannkopper. Det er ikke hyggelig, men det går over. Verre er det med zika- eller ebolaviruset. Virus blir stort sett assosiert med sykdommer og ubehag. Slik var det også med bakterier, men så oppdaget forskere at svært mange av dem gav oss fordeler. Kanskje er det slik med virusene også?

Herpes for helsa

Et av våre vanligste virus, herpesviruset, har vist seg å ha en positiv effekt på mus: Gamma-herpesvirus i mus gjør dem mer motstandsdyktige mot *Listeria monocytogenes*, bedre kjent som listeria, en kjent årsak til magetrøbbel. Den har også vist seg motstandsdyktig mot *Yersinia pestis*, bedre kjent som Svartedauden.

Det er ikke kjent om herpesviruset kan ha positive effekter i mennesker. Ikke overraskende vil det være vanskelig å finne frivillige forsøkskaniner til en slik test.

Men latente herpesvirus ser nå ut til å kunne være håndlangere for kroppens egne drapsceller, i alle fall på mus. Drapscellene er en viktig del av immunforsvaret som både kan ta knekken på kreftsvulster og celler som er virusbefengte.

Kanskje en runde med herpes ikke er så ille allikevel?

Se hele denne artikkelen fra forskning.no samt noen andre artikler med relatert innhold ved å gå inn på <http://forskning.no/virus-biologi/2016/08/herpes-kan-vaere-bra-helsa>.

Referansekode i 'Helserådet': TSS 2016 – 123. Stikkord: Herpesvirus.

HELSETILSYNET

Siste tilvekstliste fra biblioteket

Bøker, rapporter og nettdokumenter registrert i biblioteket 22. juni - 17. august.

Barn, barnevern

"Vi er i barnevernet, det er oss det handler om. Så det gjør en stor forskjell å få bli med eller ei": en kvalitativ studie om ungdommens erfaringer i barnevernet: Hvilken sammenheng opplever de mellom medvirkning og måloppnåelse av tiltak? Bayram Islekcerci
Oslo: Diakonhjemmet høyskole, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

2016/29

Snakk med meg!: samtaler med barn i barnevernet [dvd]

Oslo: Barne- og likestillingsdepartementet (BLD), 2009

[Lenke til filmen](#)

Når barn rømmer fra barneverninstitusjon: retningslinjer om oppgave- og ansvarsfordeling mellom barneverninstitusjon, kommunal barneverntjeneste og politi

Oslo: Politiet; Bufdir, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Lige muligheter – utsatte barn og unge: avsluttende evaluering/ Anna-Katharina Højen-Sørensen

København: SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

How safe are our children? : the most comprehensive overview of child protection in the UK, 2016/ Holly Bentley [... et al]

London: NSPCC (National Society for the Prevention of Cruelty to Children), 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Sosiale tjenester

Omgjøring av vedtak i NAV – årsaker og omfang / Roland Mandal [... et al]

Trondheim: SINTEF Teknologi og samfunn, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Inkluderingskompetanse i NAV: evaluering av forsøket Kjerneoppgaver i NAV/ Øystein Spjelkavik, Svenn-Erik Mamelund, Angelika Schafft

Oslo: Arbeidsforskningsinstituttet (AFI), 2016

[Lenke til dokumentet](#)

2016/31

Hjelp til å bo: oppfølging i bolig til personer med rus- og psykisk lidelse/ Amund Aakerholt, Alise Veia, Borghild L. Tønnesen

Oslo: Gyldendal, 2016

Tverrfaglig, jus, annet

Metoder för radiologisk åldersbedömning – En systematisk översikt

Stockholm: Socialstyrelsen, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

2016/33

Interviewer behavior and children's competence as witnesses / Miriam Sinkerud Johnson

Oslo: Department of Psychology, Faculty of Social Sciences, University of Oslo, 2015

Juridiske, etiske og metodiske problemstillinger ved gjennomføring av omfangsundersøkelser med barn og unge om vold og seksuelle overgrep/ Grete Dyb.. et al.

Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), 2106

[Lenke til dokumentet](#)

2016/35

Helse- og omsorgstjenesteloven – med kommentarer/ Alice Kjellevold med bidrag fra Karl Harald Søvig og Bjørn Henning Østenstad

Bergen: Fagbokforlaget, 2016

Nyanlända barn och den svenska mottagningsstrukturen/ Karin Zetterqvist Nelson och Mirjam Hagström

Stockholm: Forte. Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

På rett vei? Om statlig virkemiddelbruk på det kommunale rus-og psykiatrifeltet/ Alf Bjarne Høyvik og Solgunn Høy Gjerde

København: Handelshøjskolen i København, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

2016/36

Livsmot, trivsel og fellesskap blant eldre personer med innvanderbakgrunn: kunnskap, forståelse og helsefremmende bistand / Vigdis

Hegna Myrvang, Kirsten Thorsen, Reidun Ingebretsen

Tønsberg: Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse, 2016

Håndbok over regulerte helsepersonellgrupper i Norden

København: Nordisk Ministerråd, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Not seen, not heard: a review of the arrangements for child safeguarding and health care for looked after children in England

London: Care Quality Commission, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

2016/32

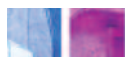
Medforskning: å forske sammen for kunnskap om psykisk helse/ Marit Borg og Kristjana Kristiansen m.fl.

Oslo: Universitetsforlaget, 2009

Våld: handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer

Stockholm: Socialstyrelsen, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Helse- og omsorgstjenester, spesialisthelsetjenester

Underbemanning er selvforsterkende: konsekvenser av mangel på sykepleiere i hjemmesykepleien og sykehjem / Heidi Gautun, Henning Øien, Christopher Bratt.

Oslo : NOVA. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Diskursen om diagnosen. Ein intervjustudie av kliniske psykologar/ Guri Annesdotter Norddal

Tromsø: Universitetet i Tromsø, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

2016/28

Et bedre liv: historier, erfaringer og forskning om recovery ved rusmiddelmisbruk og psykiske helseproblemer/ Anne Landheim [... et al]

Oslo: Gyldendal akademisk, 2016

Organisering av området for sjældne handicap i Skandinavien

København: Socialstyrelsen (Danmark), 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Kartlegging av legemiddelrelaterte problem i sykehjem og hjemmetjenesten i Nord Trøndelag: sluttrapport delprosjekt 1: «Etablering av kommunale tverrfaglige læringsnettverk for riktig legemiddelbruk i sykehjem og hjemmetjenesten i Nord Trøndelag»/ Siri Andreassen

Devik... et al.S.l.: Senter for omsorgsforskning, midt, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Pårørendes erfaringer med tvang mot sine «nærmeste»: en kvalitativ studie fra korttidsavdeling på sykehjem/ Maria Kaldheim

Drammen: Høgskolen i Buskerud og Vestfold, 2015

[Lenke til dokumentet](#)

Psykososial oppfølging av og helsetjenestetilbud til asylsøkere

Oslo: Rambøll, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Hooked on health care: Designing strategies for better health / Emma Spencelayh

London: Health Foundation, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Hvilke kommunikasjonsferdigheter bruker allmennleger i ulike pasientmøter og hvordan oppfattes dette av pasientene?/ Silje Katrine Holmegaard Hoven

Tromsø: UIT Norges arktiske universitet, Det helsevitenskapelige fakultet, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Mellom politikk og administrasjon: organisering av spesialisthelsetjenesten i Norge/ Jon Magnussen... et al. ; på oppdrag fra Den norske legeförening

Trondheim/Oslo/København, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

A clear road ahead: creating a coherent quality strategy for the English NHS/ Aoife Molloy... et al.

London: The Health Foundation, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Liggetider og reinnleggelser i somatiske sykehus før og etter Samhandlingsreformen/ Terje P. Hagen, Eliva Ambugo og Hans Olav Melberg

Oslo: Universitetet i Oslo, Avdeling for helseledelse og helseøkonomi, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Førte opprettelsen av kommunale «øyeblikkelig hjelp» døgnenheter til færre innleggelser for eldre pasienter ved somatiske sykehus?/

Jayson Swanson, Nina Alexandersen og Terje P. Hagen

Oslo: Universitetet i Oslo, Avdeling for helseledelse og helseøkonomi, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

2016/34

Bruddbehandling/ red.: Kjell Matre og Randi Margrete Hole

[Ridabu]: Legeforlaget, 2015

Pasientsikkerhet, tilsyn, kvalitetsutvikling

Towards safer care in Sweden?: studies of influences on patient safety/ Mikaela Ridelberg

Linköping : Linköping University Electronic Press, 2016

[Lenke til dokumentet](#)

Metodebok for sykehjemsleger/ Einar Engtrø... et al.
Bergen: Bergen kommune, Etat for alders- og sykehjem, Avdeling for sykehjemsmedisin, 2015
[Lenke til dokumentet](#)

2016/30
Revocation of medical licences in the UK and Norway: a comparative investigation/ Alex Mears, Hans Einar Hem
London and Vestfold: Høgskolen i Buskerud og Vestfold, London South Bank University, 2015
[Lenke til dokumentet](#)

Klassifisering av svikt i screening blant kvinner fra Troms og Finnmark som fikk diagnostisert livmorhalskreft i årene 2000 til 2014/
Marit Askevold Ulsund
Tromsø: UIT Norges arktiske universitet, Det helsevitenskapelige fakultet, 2016
[Lenke til dokumentet](#)

Nordiske arbeidstilsyn med utenlandsk arbeidskraft i bygg og transport/ Anne Mette Ødegård og Line Eldring
København: Nordisk Ministerråd, 2016
[Lenke til dokumentet](#)

Pasientsikkerhet, struktur og kultur : en studie av lederes oppfatninger om pasientsikkerhetsarbeid ved norske helseforetak/ Christian Pollock Fjellstad
Oslo: Høgskolen i Oslo og Akershus, 2015
[Lenke til dokumentet](#)

Transplantationsverksamheter i Sverige: rapport från nationell tillsyn 2016
Stockholm: Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO), 2016
[Lenke til dokumentet](#)

Erfaringer fra forbedringsarbejdet i Sikre fødsler
Hvidovre: Dansk Selskab for Patientsikkerhed, 2016
[Lenke til dokumentet](#)

Evaluering af indsats for forløbskoordination: erfaringer med fremskudt visitation i fire kommuner/ Martin Sandberg...et al.
København: KORA. Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning, 2016
[Lenke til dokumentet](#)

Patienters beskrivelser af utilsigtede hændelser i det danske sundhedsvæsen: anvendelse af data fra Dansk Patient Sikkerheds Database til analyse af patienters og pårørendes beskrivelser af fejl og manglende sammenhæng i behandlingen/ Gert A. Nielsen og Simon Simonsen
København: Professionshøjskolen UCC, 2106
[Lenke til dokumentet](#)

Skador i vården - utveckling 2013-2015
Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), 2016
[Lenke til dokumentet](#)

Chefers syn på förbättringsarbete i hälso- och sjukvården: – ett diskussionsunderlag
Stockholm: Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Vårdanalys), 2016
[Lenke til dokumentet](#)

Läkemedel som kan öka risken för fallskada eller mag-tarmblödning hos äldre: fokus på antidepressiva läkemedel
Stockholm: Socialstyrelsen, 2016
[Lenke til dokumentet](#)

Referansekode i 'Helserådet': MET 2016 – 27. Stikkord: Tilvekstliste. Litteratur.

9TH EUROPEAN PUBLIC HEALTH CONFERENCE

ALL FOR HEALTH – HEALTH FOR ALL

9 – 12 NOVEMBER 2016
AUSTRIA CENTER VIENNA (ACV), VIENNA

LUNCH SYMPOSIUMS

We are excited to announce an interesting programme of lunch symposiums on Friday 11 November. Lunch symposiums are offered free of charge. You can simply take your lunch from the Main Lobby, take it to the meeting room and participate in the discussions.

Lunch Symposium: Research, practice and policy – All for Health

This round table, organised by ECDC and EUPHA, focusses on the challenges and opportunities of transferring knowledge from research to practice and policy. Short pitches, as 'teasers', are followed by a discussion between round table members and the audience. With:

Andrea Ammon, Acting Director ECDC, speaks on bringing together the communicable disease area and research, practice and policy;

Zsuzsanna Jakab, Director WHO Regional Office for Europe, provides examples from the field of non-communicable diseases in bringing together research, practice and policy;

Ricardo Battista Leite, Member of Parliament (Portugal), focusses on the transfer of knowledge to policy at national level

Aura Timen, President EUPHA section on Infectious diseases control, speaks about the added value of EUPHA's network to the field of infectious diseases

Gindrovel Dumitra, General Practitioner from Romania, explains how policy and research influence his practice
Erik Baekkeskov, University of Melbourne, Australia, comments from the perspective of a policy science researcher.

Lunch Symposium: Towards reduction of inequalities in Europe: contribution of EEA Grants / Norway Grants mechanism

The EEA Grants and Norway Grants represent the contribution of Iceland, Liechtenstein and Norway to reducing economic and social disparities and to strengthening bilateral relations with 16 EU countries in Central and Southern Europe and the Baltics. This lunch symposium, organised by the Norwegian Institute of Public Health in cooperation with the Norwegian Directorate of Health presents results from the 'Public Health Initiatives' to reduce health inequalities in Europe. The lunch symposium also aims to increase awareness of this opportunity during the new period of the Grants, which will last until 2021. Some basic facts about the 'Public Health Initiatives' programme are available [here](#).

PRE-CONFERENCES

The **pre-conference programme** on Wednesday 9 and Thursday 10 November is updated continuously. Pre-conferences are open to all delegates but registration is required.

Most of the pre-conferences that are offered free of charge have been fully booked already. Below you find pre-conferences that are payable but have interesting contents with eminent speakers from well-known organisations.

Mental Health and Architecture, organised by Politecnico Milano, EUPHA Section on Public mental health

Governance for health and health systems, organised by EUPHA Section on Public health practice and policy, European Observatory on Health Systems and Policies, WHO Regional Office for Europe

Environment and Health, organised by European Commission, DG Research and Innovation

Evidence based public health –decision support for health (care) policy, organised by Ludwig Boltzmann Institut for Health Technology Assessment and EUPHA Section on Health Technology Assessment

Enhancing the advocacy role of national public health associations in Europe, organised by NPHF, Netherlands Public Health Federation, SESPES, EUPHA

Health workforce governance in Europe: toward a future research agenda, organised by EUPHA Working Group Health workforce research, European Observatory on Health Systems and Policies, OECD and WHO Regional Office for Europe

PERSONAL CONFERENCE PROGRAMME

When registering for the EPH Conference, you can create your own personal conference programme. You can even add the abstracts for the selected sessions to your programme. You can change your programme at any time as parallel sessions are free to enter. Having a personal programme saves you time in finding your way in the conference. By creating your personal programme before the conference you help the organisers in planning the meeting rooms more efficiently.

To use this function, go to [Conference programme](#), log in and select the option 'Add me to this activity' when viewing the various conference sessions.

CALL FOR CHAIR PERSONS

Delegates often say attending the EPH Conference is the highlight of their professional year. You can make it even more rewarding by chairing one of the parallel sessions of the conference. With over 100 parallel sessions we are looking for experienced chairs for oral and pitch sessions.

Many colleagues have already been listed but we do need more chair persons.

Also, we are looking for early career professionals who want to act as co-chair and build up experience under the guidance of an experienced chair person.

If you are interested in becoming a chair or co-chair, and not listed yet, please contact office@ephconference.eu and indicate the type of sessions you like to chair and your field of interest.

ÖGPH ANNUAL MEETING

The [annual meeting of the Austrian Public Health Association](#) (ÖGPH) is held in conjunction with the EPH Conference at 9 and 10 November at the ACV. Registration for the Annual Meeting is through the EPH Conference registration panel. The meeting will be in German.

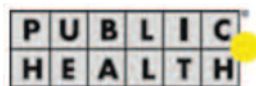
REGISTRATION

Nearly 1200 colleagues have already registered. Don't miss out and benefit from the [early bird registration](#) fees until 1 September. Early bird registration fees for EUPHA and ÖGPH members are EUR 600. Non-members pay EUR 680, Early career professionals EUR 420 (all including VAT).

The 9th EPH Conference is held in the modern Austria Center Vienna, only a few U-Bahn stops from the centre of Vienna.

The European Public Health Conference Foundation, the [European Public Health Association \(EUPHA\)](#) and the [Österreichische Gesellschaft für Public Health \(ÖGPH\)](#) are pleased to invite you to the 9th European Public Health Conference.

Österreichische
Gesellschaft für
Public Health

WILLKOMMEN IN WIEN

Floris Barnhoorn

EUPHA - European Public Health Association

EPH Conference Office

Please do not reply to this email. In case of any questions, please contact EPH Conference office at: office@ephconference.eu

Referanssekode i 'Helserådet': MET 2016-28. Stikkord: EUPHA.

Nyhet

Zikafeber - gravide frarådes å reise til Miami-Dade County i Florida

Utviklingen i zikasituasjonen i Florida gjør at Folkehelseinstituttet utvider området for reiseråd. Gravide frarådes nå å reise til hele Miami-Dade county, og personer som har oppholdt seg i Miami-Dade county bør ta forholdsregler etter hjemkomst.

Publisert 20.08.2016 kl 12:24

Se hele artikkelen: <https://www.fhi.no/nyheter/2016/zikafeber---gravide-frarades-a-reise-til-miami-dade-county-i-florida/>

Referansekode i 'Helserådet': TSS 2016 – 121. Stikkord: Zika-virus. Reiseråd.

Oppdaterte tall påvising av zikavirus hos norske reisende

Folkehelseinstituttet har per 2. august testet 499 personer for aktiv zikavirus-infeksjon og/eller tidligere gjennomgått infeksjon. Fire personer har fått bekreftet akutt sykdom. Les mer (09.08.16)

Referansekode i 'Helserådet' _ TSS 2016 – 112. Stikkord: Zikavirus.

Melding

Infanrix-Polio+Hib vaksine tilgjengelig igjen

Publisert 08.08.2016

Folkehelseinstituttet har nå fått Infanrix-Polio+Hib til lager igjen. Vaksinen sendes ut fortløpende.

Referansekode i 'Helserådet': TSS 2016 – 113. Stikkord: Vaksinebestilling. Preparater.

Nyhet

Oppfriskningsvaksine mot difteri, stivkrampe, kikhoste og polio er nå tilgjengelig for alle

Folkehelseinstituttet har i sommer hatt et svært begrenset lager av Repevax, Boostrix Polio, Boostrix og diTeBooster. Gjenværende doser av disse vaksinene, samt Tetavax og Imovax Polio, har derfor vært forbeholdt prioriterte grupper. Vi er tom for diTeBooster, og det er usikkert om vi får denne tilbake på lager. Tilgangen på de øvrige vaksinene er nå sikret, og utleveringsrestriksjonene oppheves.

Publisert 17.08.2016 kl 13:20

Se hele artikkelen: <https://www.fhi.no/nyheter/2016/oppfriskningsvaksine-mot-difteri-stivkrampe-kikhoste-og-polio-er-na-tilgjen>

Referansekode i 'Helserådet': TSS 2016 – 114. Stikkord: Difteri. Tetanus. Kikhoste. Polio. Vaksiner.

Massevaksinasjon mot gulfeber i Angola og Den demokratiske republikken Kongo

Gulfeberutbruddet i Angola og Den demokratiske republikken Kongo (DRK) pågår fortsatt. Alle reisende til de berørte områdene og andre områder hvor gulfeber kan forekomme bør vaksineres.

Publisert 18.08.2016 kl 13:41

Se hele artikkelen: <https://www.fhi.no/nyheter/2016/massevaksinasjon-mot-gulfeber-i-angola-og-den-demokratiske-republikken-kong>

Referansekode i 'Helserådet': TSS 2016 – 117. Stikkord: Gulfeber. Angola. Kongo.

Økt forekomst av enterovirusinfeksjoner med alvorlige neurologiske symptomer i flere europeiske land

Flere europeiske land har i sommer hatt en økning av alvorlige infeksjoner med enterovirus hos barn. Situasjonen gir ikke grunnlag for å fraråde reiser til noen europeiske land.

[Les mer](#) (12/08/16)

Referansekode i 'Helserådet': TSS 2016 – 116. Stikkord: Enterovirusinfeksjon.

Nyhet
Ny systematisk oversikt

Tiltak mot villet egenskade kan ha effekt

Flere sekundærforebyggende tiltak mot villet egenskade kan ha effekt, men det råder stor usikkerhet. Det viser en ny forskningsoversikt fra Kunnskapssenteret i Folkehelseinstituttet.

Publisert 05.07.2016 kl 10:43

Se hele artikkelen: <https://www.fhi.no/nyheter/2016/tiltak-mot-villet-egenskade-kan-ha-effekt/> .

Referansekode i 'Helserådet': PSY 2016 – 13. Stikkord: Ungdom. Egenskade.

Nyhet
Brukeropplevd kvalitet

Best erfaringer med personalet

Pleiepersonalet og legene skårer best i en ny brukererfaringsundersøkelse som er gjennomført i norske sykehus, men mye kan likevel bli bedre i sykehusene, ifølge pasientene.

Publisert 24.06.2016 kl 12:57 Oppdatert 27.06.2016 kl 08:16

Se hele artikkelen: <https://www.fhi.no/nyheter/2016/pasientene-har-best-erfaringer-med-personalet/>

Referansekode i 'Helserådet': HTJ 2016 – 29. Stikkord: Pasienttilfredshet.

Nyhet

Én av tre akuttinnlagte var påvirket av rusmidler

En av tre pasienter som ble innlagt på akuttmottaket ved Oslo universitetssykehus på grunn av skader, var påvirket av rusmidler på skadetidspunktet. Dette viser en studie fra Folkehelseinstituttet.

Publisert 09.08.2016 kl 17:33 Oppdatert 10.08.2016 kl 10:51

Se hele artikkelen ved å gå inn på <https://www.fhi.no/nyheter/2016/skader-skjer-ofte-i-rus/>

Referansekode i 'Helserådet': SKA 2016 – 14. Stikkord: Rusmidler. Skader i rus.

Hivinfeksjon bidrar ikke til utvikling av antibiotikaresistente tuberkulosebakterier

Man har mistenkt at hivinfeksjon hos personer med tuberkulosesykdom har bidratt til utvikling av resistente tuberkulosebakterier, og spredning av disse. Ny forskning tyder på at det ikke stemmer.

[Les mer](#) (11/08/16)

Referansekode i 'Helserådet': TSS 2016 – 115. Stikkord: Hiv. Tuberkulose. Resistensutvikling.

Nyhet

Dyresykdommen CWD skal kartlegges

Mattilsynet har startet kartlegging av dyresykdommen Chronic Wasting Disease (CWD) etter funn av denne prionsykdommen blant elg og reinsdyr. Sykdommen har aldri vært påvist overført til mennesker. Som et føre-var prinsipp vil kjøtt fra dyr som tester positivt for CWD ikke gå til konsum.

Publisert 24.08.2016 kl 19:41

Se hele denne artikkelen: <https://www.fhi.no/nyheter/2016/dyresykdommen-cwd-skal-kartlegges/>

Referansekode i 'Helserådet': TSS 2016 – 124. Stikkord: CWD. Prionsykdom. Hjortedyr.

Nyhet

Kvalitetsmåling

Store forskjeller i overlevelse mellom sykehusene

Sannsynligheten for at pasienter er i live 30 dager etter en innleggelse, varierer mye mellom sykehusene, viser en kvalitetsmåling for 2015 fra Folkehelseinstituttet. Aller størst er forskjellene etter førstegangs hjerteinfarkt. Utviklingen går imidlertid i riktig retning.

Publisert 25.08.2016 kl 12:01

Se hele denne artikkelen: <https://www.fhi.no/nyheter/2016/store-forskjeller-i-overlevelse-mellom-sykehusene/>

Referansekode i 'Helserådet': KVA 2016 – 7. Stikkord: Overlevelse i sykehus.

Nyhet

Hjerneslag

Positiv effekt av intravenøs trombolyse gitt 3 til 4,5 timer etter slag

Intravenøs trombolyse gitt i tidsintervallet 3 til 4,5 timer etter iskemisk hjerneslag kan ha en positiv effekt. Det viser en ny systematisk oversikt.

Publisert 28.06.2016 kl 13:34

Se hele artikkelen: <https://www.fhi.no/nyheter/2016/positiv-effekt-av-intravenos-trombolyse-gitt-3-til-45-timer-etter-slag/>

Referansekode i 'Helserådet': SYK 2016 – 11. Stikkord: Trombolyse. Hjerneslag.

Nyhet
Ny systematisk oversikt

Riktig madrass kan redusere trykksår

Riktig type madrass i sykehussengene kan redusere utvikling av trykksår. Det viser en ny kunnskapsoppsummering fra Kunnskaps-senteret i Folkehelseinstituttet.

Publisert 05.07.2016 kl 09:34

Se hele artikkelen: <https://www.fhi.no/nyheter/2016/oppsummert-forskning-om-forebygging-av-trykksar/>

Referansekode i 'Helserådet': SKA 2016 – 15. Stikkord: Trykksår.
